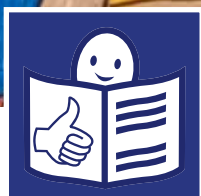

Dyskryminacja dotyka bardzo głęboko!

Walka z dyskryminacją w Europie

Inclusion Europe

Raport

Inclusion Europe i jego 49 członków z 36 państw walczą z dyskryminacją oraz wykluczeniem społecznym osób niepełnosprawnych intelektualnie i ich rodzin.

- Austria
- Anglia
- Belgia
- Bułgaria
- Chorwacja
- Cypr
- Czechy
- Dania
- Estonia
- Finlandia
- Francja
- Grecja
- Hiszpania
- Holandia
- Islandia
- Irlandia
- Izrael
- Litwa
- Luksemburg
- Łotwa
- Macedonia
- Mołdowa
- Niemcy
- Norwegia
- Polska
- Portugalia
- Rosja
- Rumunia
- Słowacja
- Słowenia
- Szkocja
- Szwajcaria
- Szwecja
- Węgry
- Włochy
- Wyspy Owcze

Naszym członkiem w Polsce jest

***Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób
z Upośledzeniem Umysłowym***

ul. Głogowa 2b

02-639 Warszawa

Tel. +48 22 848 82 60, +48 22 646 03 14

Fax +48 22 848 61 62

Pierwsza strona okładki przedstawia reprodukcję obrazu "Ja i Herta",
autor: Hans Schoberer, Austria

ISBN 83-60105-14-6

© PSOUU 2006

© Inclusion Europe 2004

© Symbole: Widgit Software, Mayer-Johnson, Inclusion Europe

Niniejsza publikacja przedstawia poglądy wyrażane przez Inclusion Europe i Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym, i może nie odzwierciedlać stanowiska Komisji Europejskiej.

Komisja Europejska i Inclusion Europe nie ponoszą żadnej odpowiedzialności za jakiegokolwiek wykorzystanie informacji zawartych w niniejszej publikacji.

Publikacja jest dofinansowana ze środków Fundacji im. Stefana Batorego.

Publikacja jest dofinansowana przez
Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Czym jest dyskryminacja?

Wyobraź sobie...

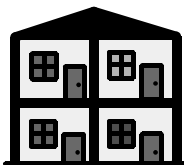
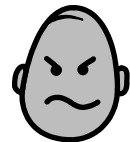

Chcesz zjeść w ładnej restauracji.
Ale właściciel Ci nie pozwala.
Mówi, że nie będzie obsługiwać osób
niepełnosprawnych.

Chcesz kupić bilet na pociąg.
Ale na stacji jest urządzenie którego nie
potrafisz obsłużyć.
Dlatego też nie możesz kupić biletu.
A później musisz zapłacić karę.

Idziesz do sklepu i chcesz kupić nową
koszulę.
Inny klient, który przyszedł później,
jest pierwszy obsługiwany.
Musisz czekać i się denerwujesz.

Chcesz mieszkać w swoim własnym
mieszkanu.
Ale Twoi opiekunowie nie zgadzają się.
I nawet z Tobą nie rozmawiają o tym.

To są przykłady dyskryminacji.

**Dyskryminacja ma miejsce wtedy, gdy osoby są źle
traktowane, bo są inne.**

Na przykład dlatego, że są niepełnosprawne.

Dyskryminacja dotyka bardzo głęboko!

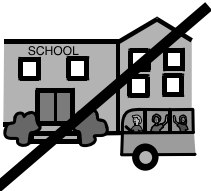
Czym jest dyskryminacja?

Dyskryminacja może mieć miejsce w pracy.

Wyobraź sobie osobę, która wykonuje tę samą pracę co Ty. Jednak dostaje mniejsze pieniądze, ponieważ jest niepełnosprawna. Jest to **dyskryminacja bezpośrednia**.

Albo wyobraź sobie osobę, która chce pracować jako sprzątaczką. Lecz pracodawca mówi, że osoba sprzątająca musi mieć ukończone studia wyższe.

Nie jest to konieczne do tego rodzaju pracy. W ten sposób dyskryminowane są osoby, które nie ukończyły studiów wyższych.

Jest to **dyskryminacja pośrednia**.

Lub wyobraź sobie osobę niepełnosprawną, która znalazła pracę.

Jest bardzo szczęśliwa i dumna.

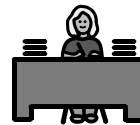
Ale jej koledzy obrażają ją.

Utrudniają jej życie.

Nie lubią osób niepełnosprawnych.

A jej szef nic nie robi w tej sprawie.

Jest to **szykanowanie**.

Co możesz zrobić przeciwko dyskryminacji

Prawie każdy czasami dyskryminuje inną osobę:

- Kiedy mówi: „Nie lubię ludzi o innym kolorze skóry”.
- Kiedy jest przeciwko gejom albo lesbijkom.
- Kiedy mówi: „On jest głupi lub jest idiotą”.
- Kiedy jest przeciwko Muzułmanom lub Żydom.
- Kiedy mówi: „Ta praca nie jest dla kobiet”.
- Kiedy nie lubi osób niepełnosprawnych.

Dyskryminacja zdarza się wszędzie.

Bardzo często ludzie nie wiedzą o czym mówią.

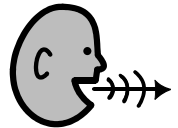
Każdy może walczyć z dyskryminacją!

Także Ty!

Możesz...

- ↪ Pomagać osobom, które są dyskryminowane.
- ↪ Mówić innym jak to jest, gdy się jest niepełnosprawnym.
- ↪ Zaprzyjaźnić się z ludźmi, którzy są inni.

Co możemy zrobić przeciwko dyskryminacji

Każdy ma prawo być chronionym przed dyskryminacją.

Dlatego też **rządy** muszą pomagać osobom dyskryminowanym.

Rządy muszą tworzyć prawa zwalczające dyskryminację.

Rządy muszą również dbać, by prawa te były przestrzegane.

Wiele krajów wprowadziło już takie prawa.

25 państw tworzy **Unię Europejską**.

Unia Europejska może również tworzyć prawa.

Prawo tworzone przez Unię Europejską jest nadrzędne wobec prawa krajowego.

Są to **dyrektywy**.

Dyrektywy muszą być stosowane we wszystkich krajach Unii Europejskiej.

Unia Europejska uchwaliła dyrektywę zakazującą dyskryminacji.

Służy ona wszystkim.

Dyrektywa zakazująca dyskryminacji musi być stosowana we wszystkich krajach Unii Europejskiej.

Europejska dyrektywa

Uchwalono europejską dyrektywę zakazującą dyskryminacji w miejscu pracy. Obowiązuje ona w większości państw Unii Europejskiej od grudnia 2003 roku. Niektóre państwa mogły poprosić o przedłużenie terminu wprowadzenia do końca 2006 roku.

Dyrektywa ta zawiera wiele rozwiązań ważnych dla osób niepełnosprawnych.

Ochrona przed dyskryminacją w miejscu pracy

Dyrektywa chroni ludzi przed dyskryminacją w miejscu pracy lub w czasie szkolenia zawodowego. Zakazana jest zarówno bezpośrednia, jak i pośrednia dyskryminacja.

To oznacza, że osoby niepełnosprawne muszą dostawać taką samą płacę za taką samą pracę.

Oznacza to również, że pracodawcy tylko wtedy nie zatrudnią osoby, która chce pracować, gdy naprawdę nie może ona wykonywać tego rodzaju pracy.

Ochrona przed szykanowaniem

Dyrektywa stanowi również o tym, że rząd musi Cię chronić przed złym traktowaniem przez innych ludzi.

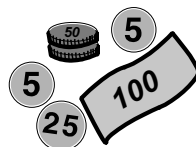
Europejska dyrektywa

Odpowiednie dostosowanie

„Odpowiednie dostosowanie” nie ma nic wspólnego z Twoim miejscem zamieszkania.

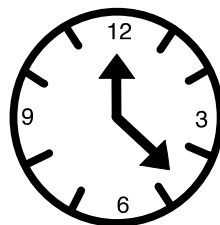
Oznacza ono, że pracodawcy muszą dostosować miejsce pracy do potrzeb osób niepełnosprawnych. Pracodawcy muszą zapewnić zatrudnienie lub przeszkolenie.

Jednak koszty nie mogą być zbyt wysokie. Muszą być one rozsądne.

Dla przykładu.
Wyobraź sobie, że chcesz sprzątać.
Ale potrzebujesz więcej czasu niż inni, aby móc wykonać tę pracę.
I ktoś musi ci co jakiś czas przypominać o Twojej pracy.

Pracodawca powinien dać Ci więcej czasu na wykonanie Twojej pracy.
Ktoś powinien czasami sprawdzać Twoją pracę.
To jest właśnie odpowiednie dostosowanie.

Europejska dyrektywa

Dopuszcza się pozytywne działania w stosunku do osób niepełnosprawnych

Niektóre państwa uchwaliły prawo, które traktuje osoby niepełnosprawne lepiej niż osoby sprawne.

Na przykład rezerwują niektóre rodzaje prac tylko dla osób niepełnosprawnych.

Tego rodzaju pozytywne działania są nadal dopuszczalne.

Obrona Twoich praw

Jeśli wydaje Ci się, że jesteś dyskryminowany w miejscu pracy to powinieneś z tym walczyć.

Twój rząd musi Ci pozwolić na złożenie skargi do sądu lub w inny sposób.

Jeśli złożysz skargę to nie musisz udowadniać, że jesteś dyskryminowany.

To druga osoba musi udowodnić, że Cię nie dyskryminowała.

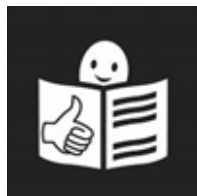

Prawo do informacji

Twój rząd powinien Cię informować o Twoich prawach jako pracownika lub poszukującego pracy.

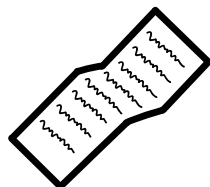
Informacje muszą być przygotowane w języku łatwym do zrozumienia.

Dotyczy to tekstu w języku łatwym-do-czytania, kaset wideo lub nagrań.

Zestaw pytań

Poniżej znajduje się zestaw kilku pytań, które pomogą Ci się dowiedzieć czy prawa zakazujące dyskryminacji obowiązują w Twoim kraju:

Czy otrzymałeś jakiegokolwiek informacje na temat zakazu dyskryminacji w miejscu pracy w formie tekstu łatwego-do-czytania, kaset wideo lub nagrań?

Czy ktoś mówił Ci o Twoim prawie do zwalczania dyskryminacji?

Czy wiesz czego potrzebujesz, aby znaleźć i utrzymać pracę?

Czy wiesz co pracodawca powinien zrobić, abyś mógł pracować?

Czy ktoś Ci mówił co możesz robić, aby zwalczać dyskryminację w miejscu pracy?

Czy rozmawiałeś na temat dyskryminacji z Twoimi przyjaciółmi, rodzicami lub opiekunami?

Jeśli nie zaznaczyłeś wszystkich kratek oznacza to, że jest jeszcze coś do zrobienia w Twojej walce z dyskryminacją.

Więcej informacji

Aby dowiedzieć się na temat praw zwalczających dyskryminację skontaktuj się z członkiem Inclusion Europe w Twoim kraju (patrz strona 2).

Na poniższych stronach internetowych możesz znaleźć informacje w wielu językach.

www.europa.eu.int

www.stop-discrimination.info

Informacja ta jest bardzo specjalistyczna. Możesz potrzebować kogoś, aby pomógł Ci zrozumieć te informacje.

Informacje możesz również znaleźć na stronie internetowej Inclusion Europe:

www.inclusion-europe.org

Inclusion Europe

Europejski Związek Stowarzyszeń
Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną
i ich Rodzin

Inclusion Europe wypowiada się w imieniu
osób niepełnosprawnych intelektualnie
i ich rodzin.

Naszymi członkami są organizacje
self-adwokatów i rodziców z 36 krajów
w Europie.

Inclusion Europe współpracuje z Komisją
Europejską i Parlamentem Europejskim.
Informujemy te instytucje o potrzebach
naszych członków.

Inclusion Europe działa w 3 głównych
obszarach:

- 1. Walka z dyskryminacją**
- 2. Prawa człowieka osób
niepełnosprawnych intelektualnie**
- 3. Włączanie wszystkich ludzi do
społeczeństwa.**

Inclusion Europe publikuje raporty,
biuletyny i inne dokumenty.
Organizuje konferencje w wielu krajach.

Blisko współpracuje ze wszystkimi naszymi członkami.

**Polskie Stowarzyszenie
na Rzecz Osób
z Upośledzeniem Umysłowym**

Zarząd Główny

02-639 Warszawa
ul. Głogowa 2B

Tel.: 022 848-82-60
022 646-03-14

Fax: 022 848-61-62

e-mail: zg@psouu.org.pl
www.psouu.org.pl

Inclusion Europe

Galleries de la Toison d'Or
29 Chaussée d'Ixelles #393/32
B-1050 Brussels

Tel. : +32-2-502 28 15

Fax : +32-2-502 80 10

secretariat@inclusion-europe.org
www.inclusion-europe.org

ISBN 83-60105-14-6

PL